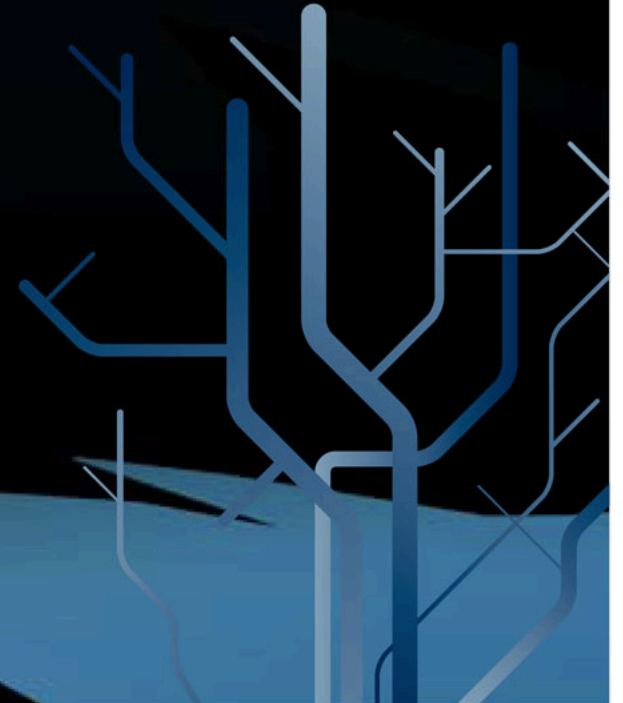

“.....viljen frigjør eller feller”

Rektor Jarle Aarbakke
2. mars 2011, Drammen

Utfordringsbildet

- Økt konkurranse og en insentivstruktur som stimulerer til opprettelse av stadig flere små tilbud/emner
- Demografiske utfordringer med økt sentralisering og etterspørsel etter arbeidstakere med universitets- og høgskoleutdanning
- Særlig behov for («velferdsstatens yrker»):
 - Lærere
 - Helse og sosialfaglig personell
 - Teknologi, naturvitenskap, ingeniører
 - Høyere økonomisk-administrativ utdanning
 - Juss
- «Ingen politikk» for de mindre høgskolene – bevisst eller ubevisst?

Forts. utfordringsbildet

- Komplexiteten og de teknologiske mulighetene øker, og vil få innvirkning på arbeids-, undervisnings- og forskningssituasjonen
- Press på finansieringen til den langsiktige grunnforskningen gjennom at «pengene følger studentene» og fagområder som etterspørres
- Tettere samspill med samfunns- og næringsliv om forskning og utviklingsoppgaver
- Globale utfordringer (som energi, klima, miljø, velferd, helse, ressurser og ressursforvaltning)
- Økt internasjonalt (tverr)faglig samarbeid
- Endrede rammebetingelser (politisk styring, rekruttering, finansering, rapportering, regelverk, tilknytningsform, mv)

«Frigjør eller feller»?

07.02.1826

28.03.1968

06.12.2007

01.01.2009

og

?

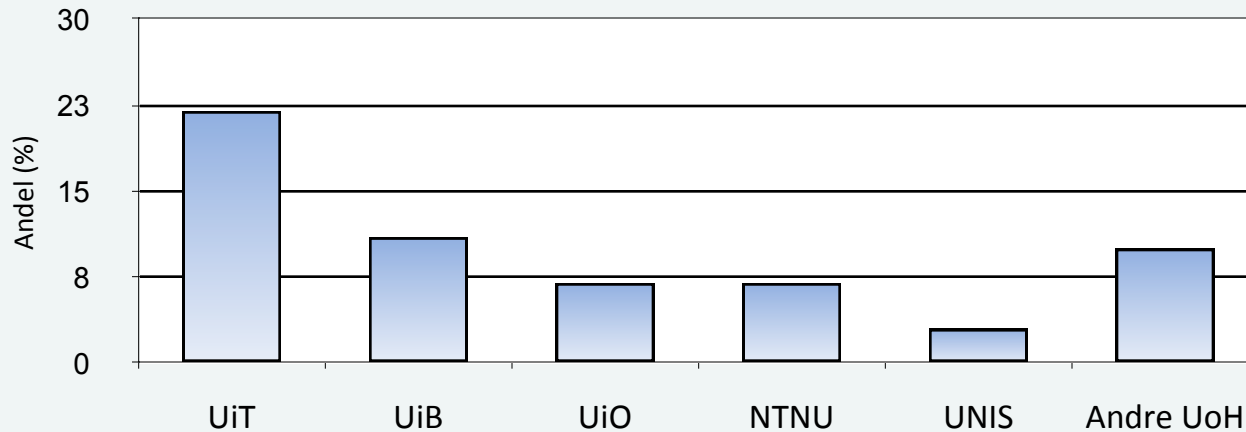
Kvalitet og bedre konkurransevne?

- «UiT skal ha gode og relevante utdanningstilbud basert på forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid.»

Hva med forskningen?

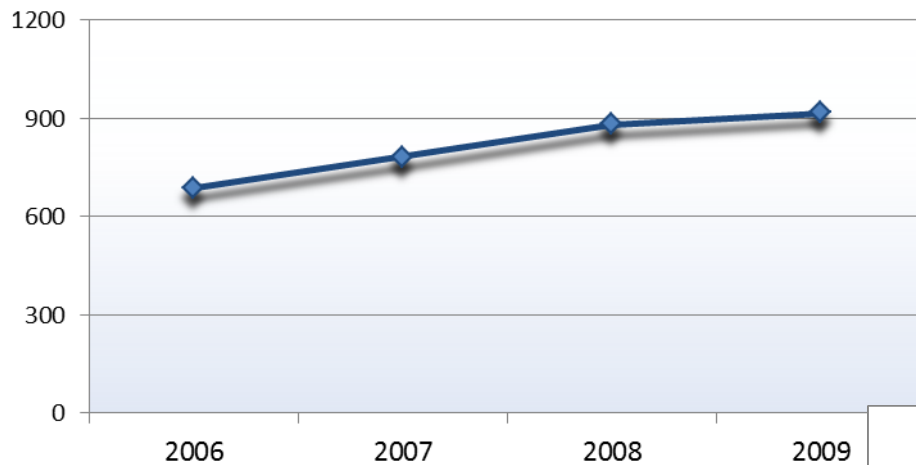
Vitenskapelig publisering, nordområdeforskning 2009, UoH-sektor

«Universitetet i Tromsø er den klart største bidragsyteren til den vitenskapelige nordområdepublikeringen med en andel på 22 prosent av den nasjonale totalen” (Kilde: NIFU STEP)

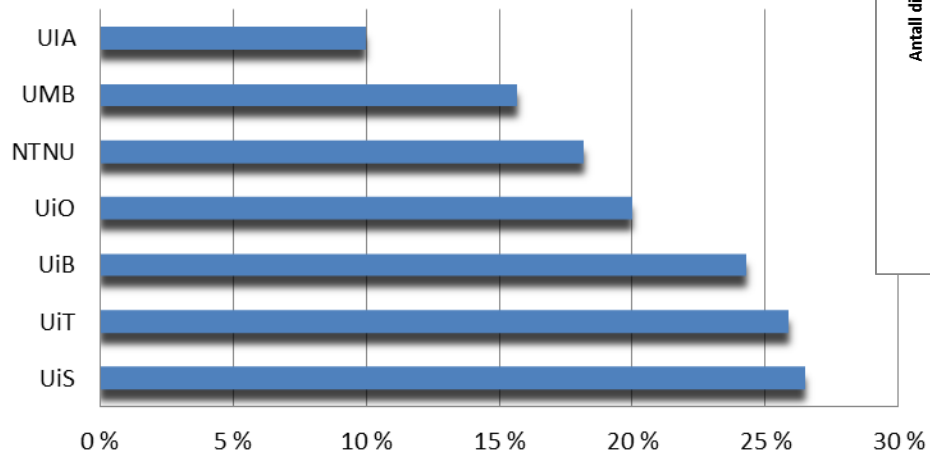
Publikasjonspoeng UiT

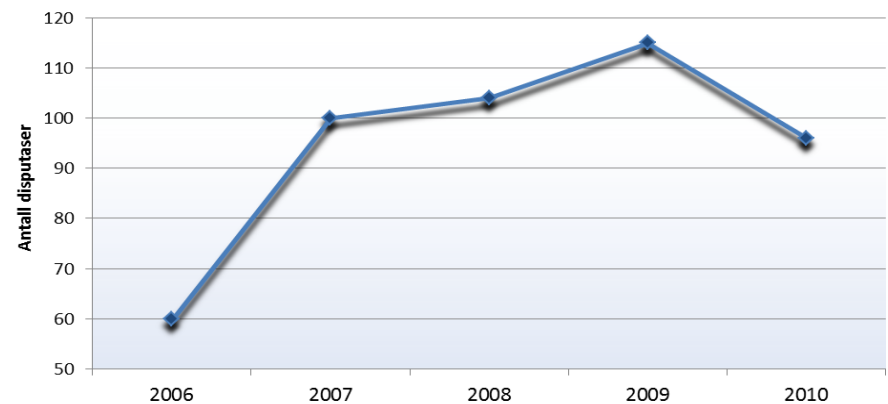
«det går bra,
men det betyr
ikke at vi ikke
kan bli bedre»

Samlede FP7 deltakelse 2007-2010

Disputaser 2006-2010

Tromsøya

2 år etter fusjonen

- Spesielt fem fagområder har vært og er berørt:
 - Lærerutdanning («Pilot i Nord»)
 - Helsefaglige utdanninger
 - Kunst og kultur
 - Økonomi (ny handels-
høgskole)
 - Teknologi (nytt NT-
fakultet)

Nasjonalt tyngdepunkt

- Kombinasjon av praksisnære utdanninger og klassiske disiplinære fag
- Kunnskap om klima og miljø i nordområdene og nærmeste nabo med Russland
- Overvåking, beredskap og sjøsikkerhet i de nordlige havområder
- Bærekraftig utnyttelse av petroleumsressursene og fornybare ressurser til havs
- Fremme landbasert næringsutvikling i nord
- Opprettholde en fast suverenitetshevdelse og styrke samarbeidet over grensene i nord
- Videreutvikle infrastrukturen i nord
- Sikre urfolks kultur og livsgrunnlag

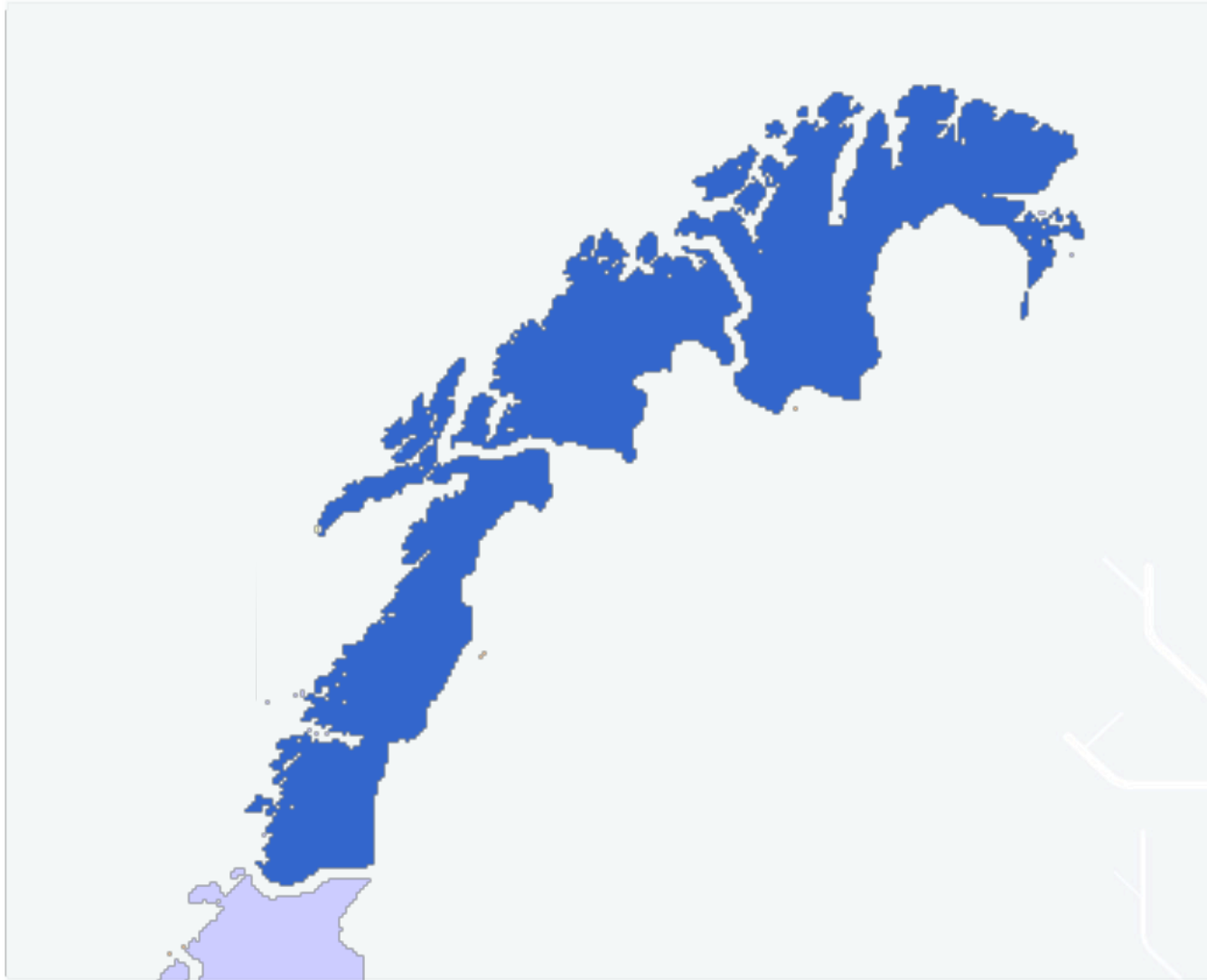

Er SAK bare et steg på veien til fusjoner?

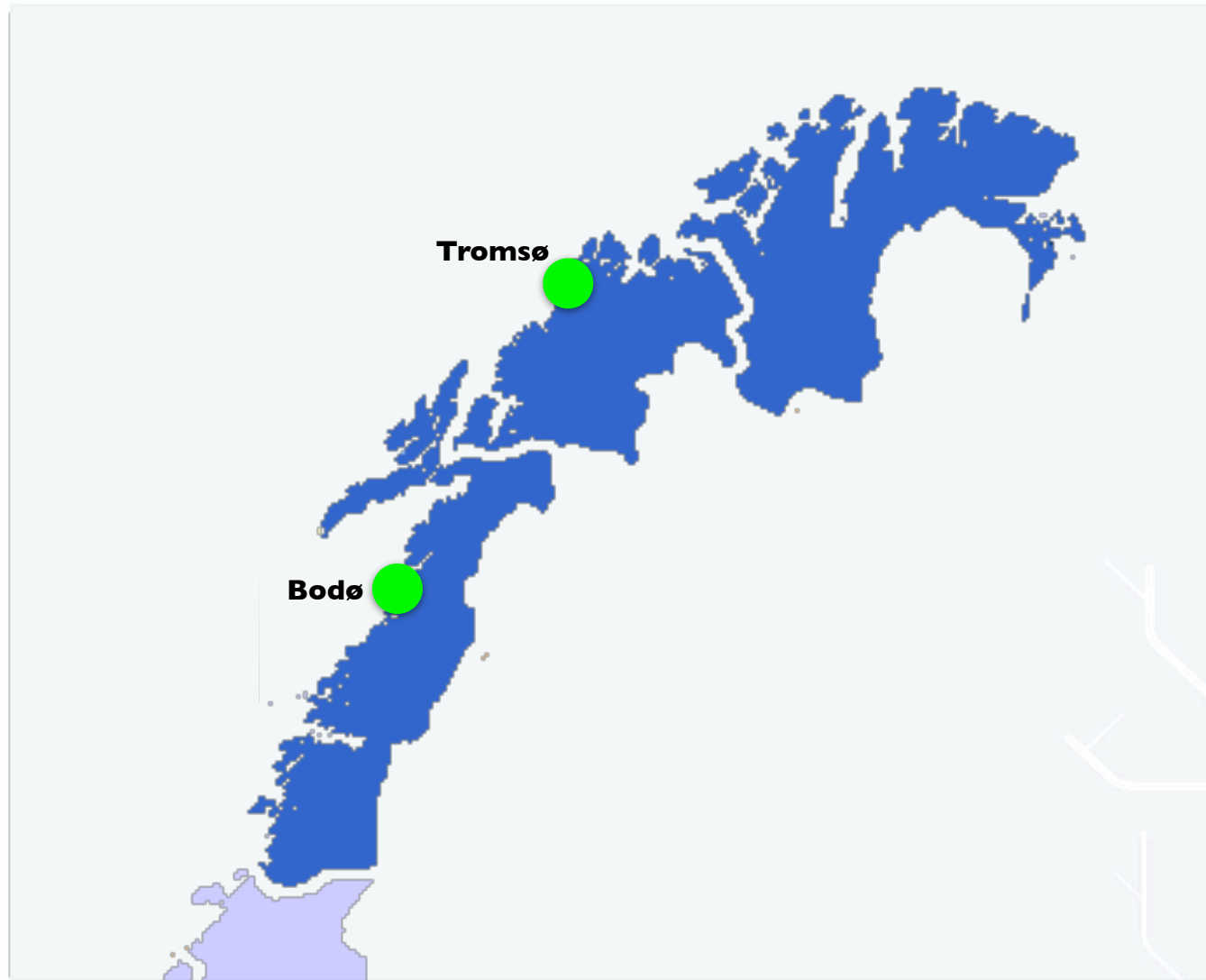
- **SAK** skal bidra til at den enkelte institusjon og sektoren som helhet når målet om økt kvalitet, sikre mer robuste fagmiljøer og tydeligere profilerte institusjoner.
- **SAK** skal føre til at studenter, arbeidsliv og samfunnsliv får den kvalitet og kompetanse de har krav på.
- **SAK** skal bidra til at vi opprettholder mangfoldet og god kunnskapstilgang i hele landet.
- **Dilemma:** Autonomi \neq SAK

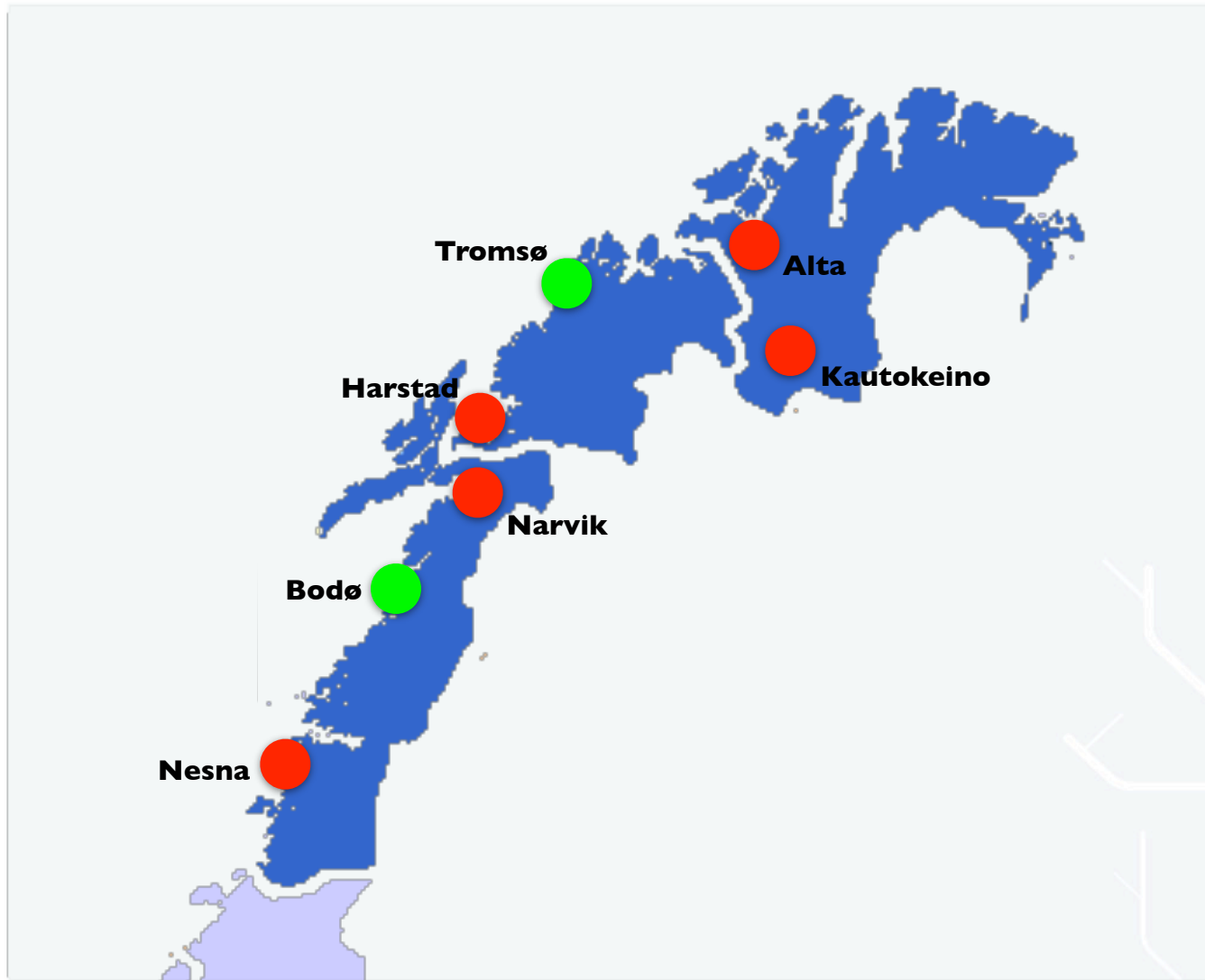
Nord-Norge

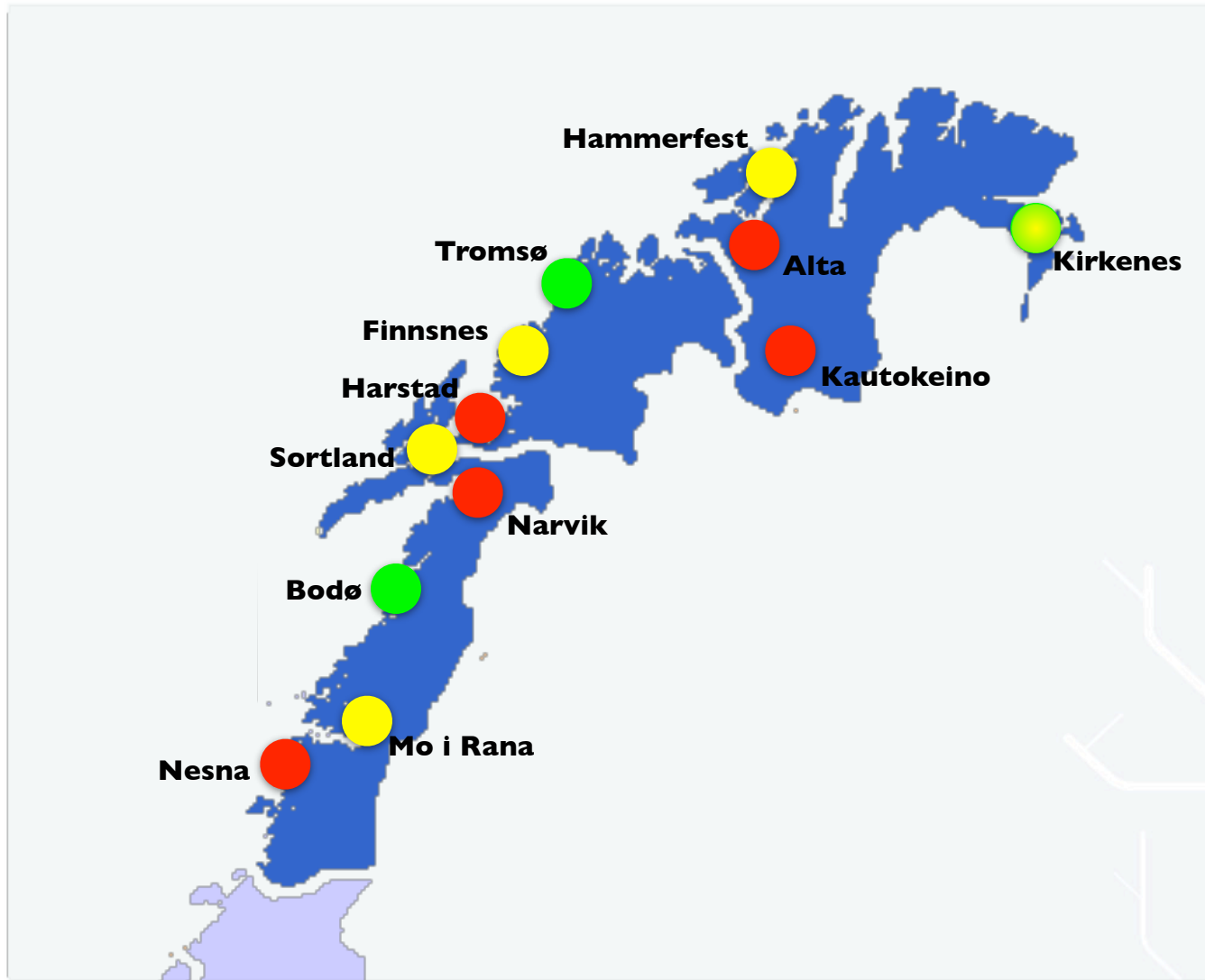
Nord-Norge

Nord-Norge

Nord-Norge

Forts. SAK

Hva trigger:

- Felles utfordringsbilde:
 - Demografi, faglig bærekraft og internasjonale endringer
- Nye muligheter
- Samfunnsansvaret:
 - Utdanning på steder der det ikke finnes høyere utdanningsinstitusjoner
 - Etterspørsel fra samfunns- og næringsliv
- Økt konkurranse og spredning av fagressurser

Hva kreves:

- Vilje
- Tro
- **Ledelse**
- Prioriteringer
- Åpenhet, respekt og involvering
- Aksept for diversitet og mangfold
- Erkjennelse av «geografien»
- Faglige møtearenaer

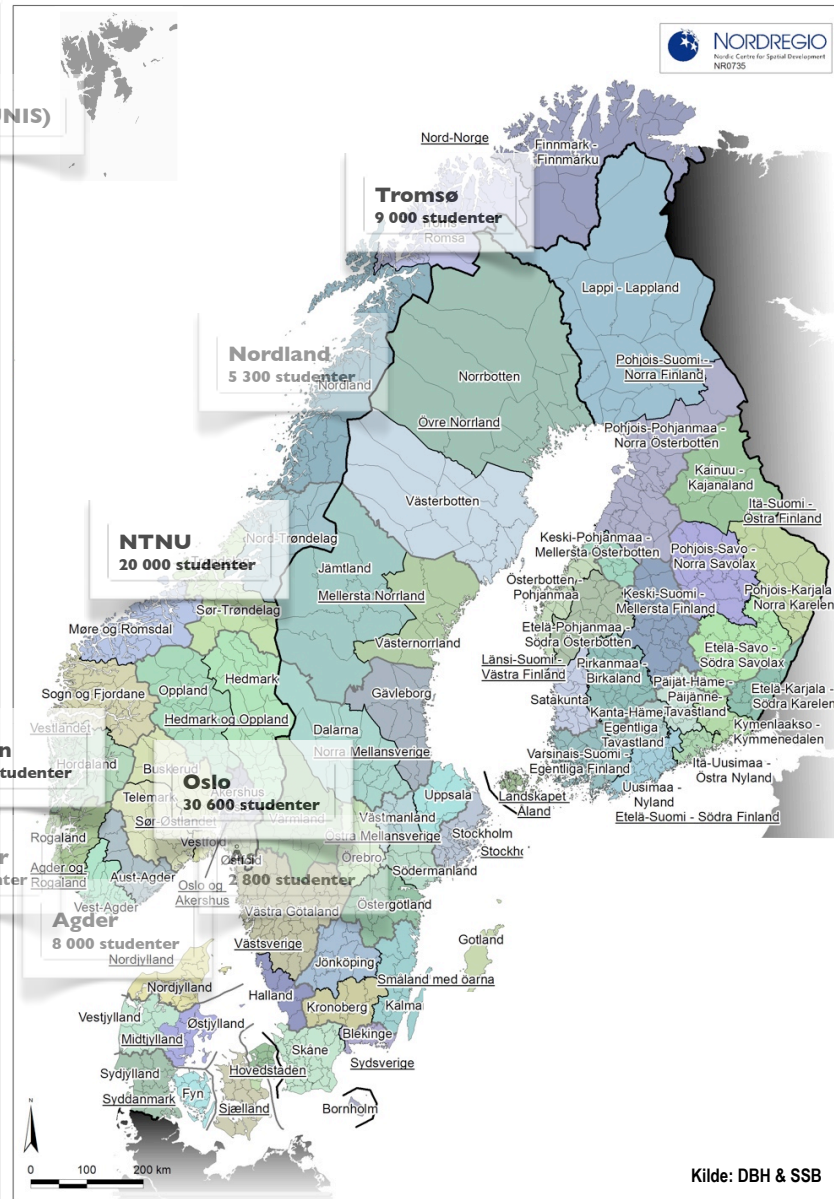
Samfunnskontrakt

- Nord-Norge er pilot. Erfaringer fra Nord-Norge vil danne grunnlag for en modell departementet skal utarbeide for hele sektoren
- Nordområdesatsingen står sentralt i arbeidet
- Målet med arbeidet er å utforme et omforent politisk grunnlagsdokument innen 1.5.2011
- Grunnlagsdokumentet skal svare på hvordan de høyere utdanningsinstitusjonene i landsdelen vil ta tak i utfordringene og i fellesskap finne gode løsninger til beste for Nord-Norge.

Det norske universitetskartet

Svalbard (UNIS)

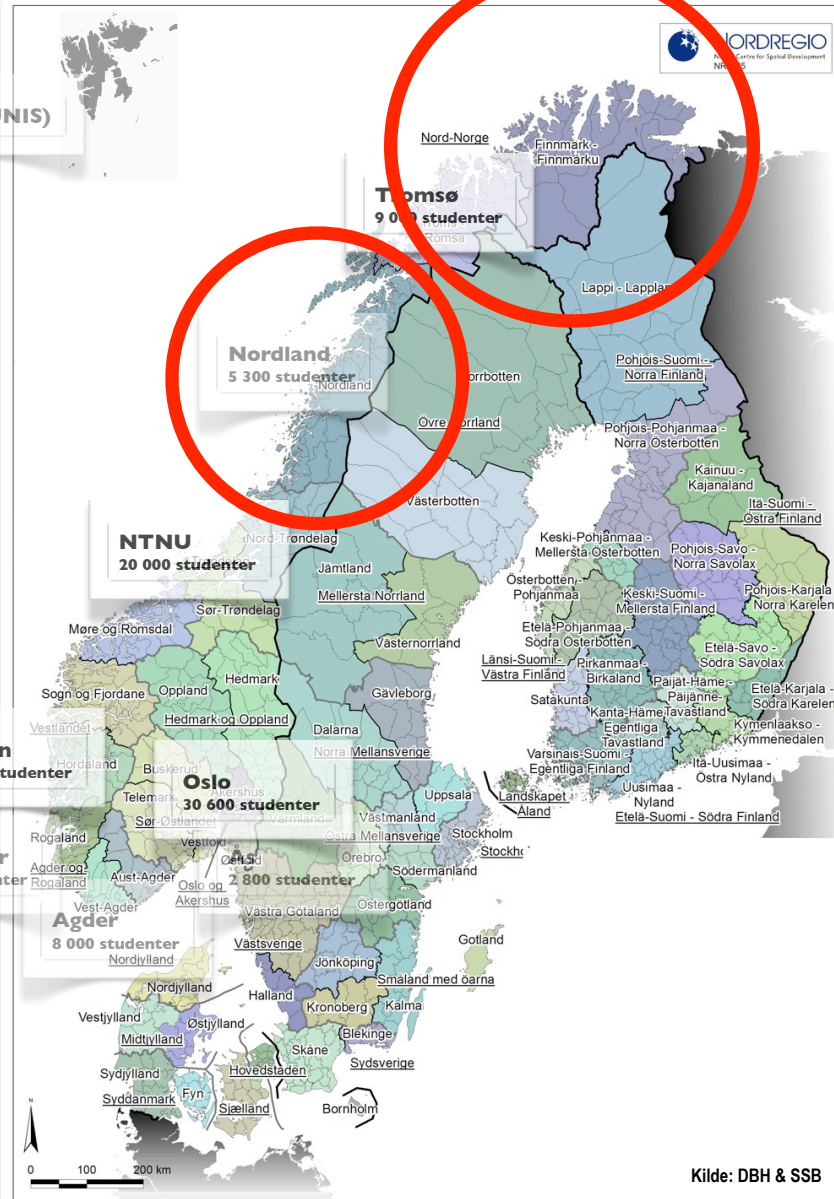
Kilde: DBH & SSB

Det norske universitetskartet

Det norske universitetskartet

Svalbard (UNIS)

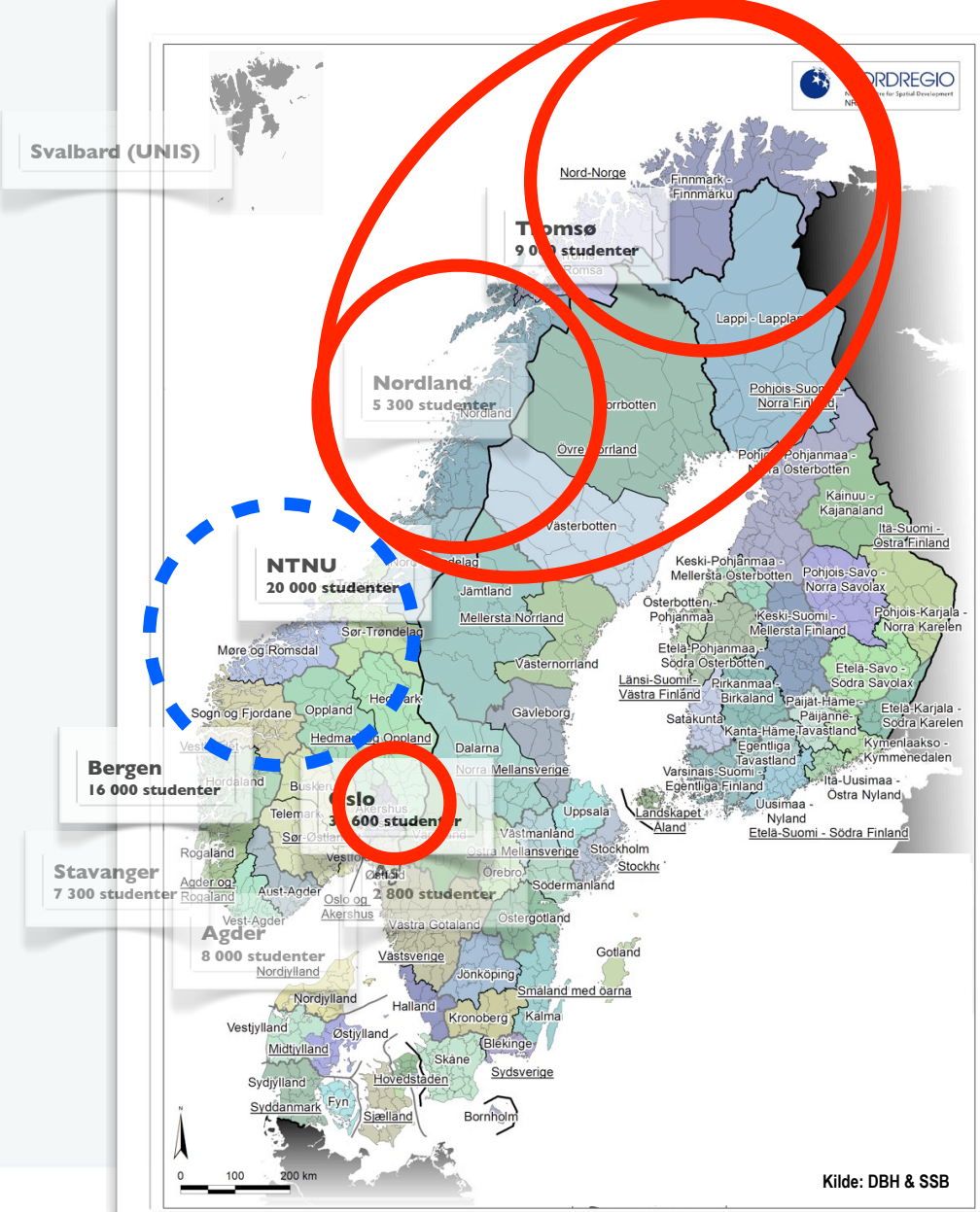
Det norske universitetskartet

Det norske universitetskartet

Det norske universitetskartet

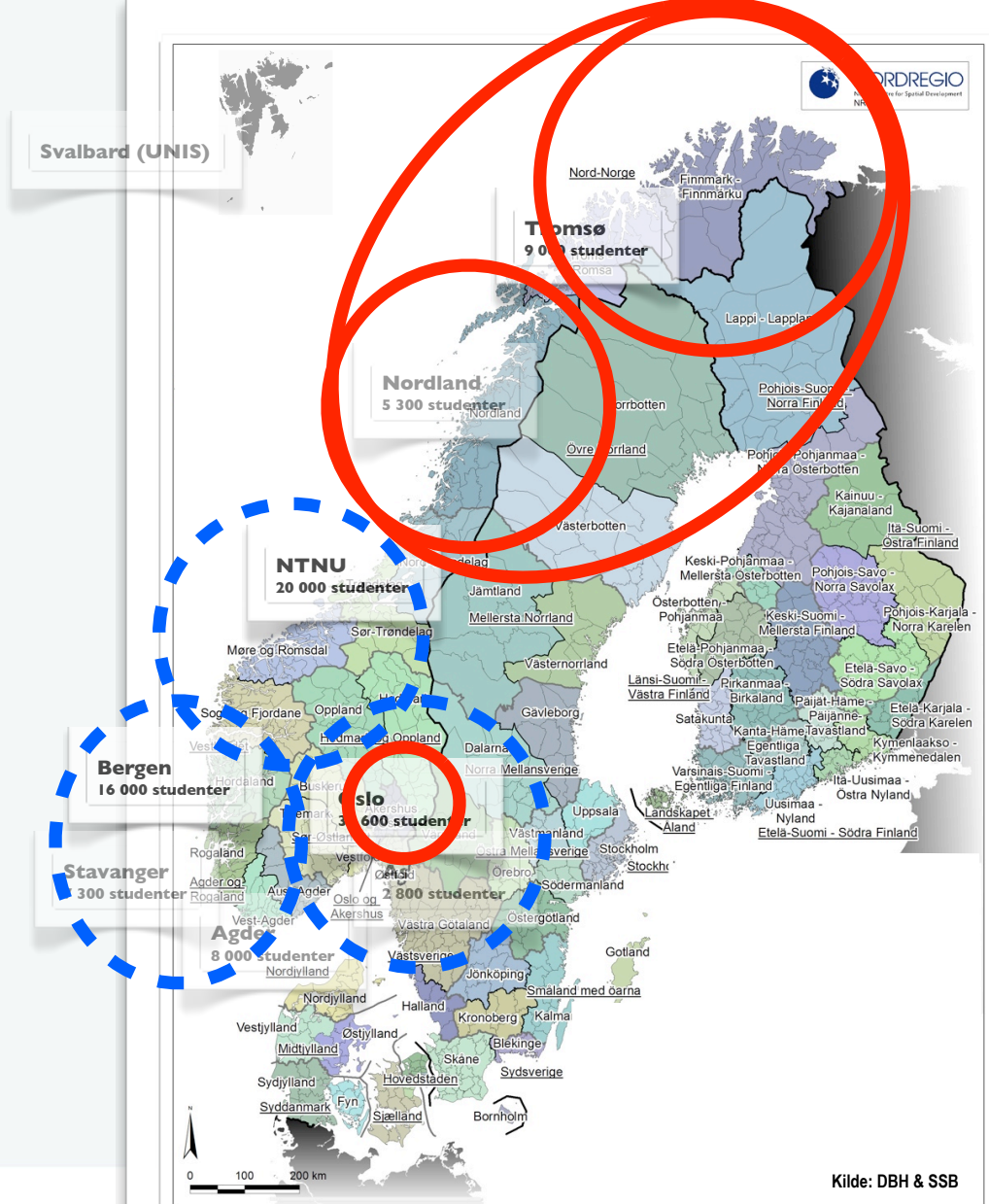

Det norske universitetskartet

Kilde: DBH & SSB

Det norske universitetskartet

Kilde: DBH & SSB

Veien videre

- Hvordan skal sektoren samlet dekke behovet for arbeidskraft i framtiden?
- Er svaret på økt etterspørsel og økt konkurranse større strukturelle endringer?
- Er det behov for en mer nyansert diskusjon om diversitet, arbeidsdeling og profilering?
- Hvordan kan vi samlet sikre finansiering av den langsiktige grunnforskningen?
- Hvilke rolle og ansvar har de ulike aktørene i sektoren for den videre utvikling av høyere utdanning i Norge?
- Hvor står vår eier og politiske ledelse i forhold til fremtidsbildet?

